

**ROLUL FONDURILOR DOCUMENTARE ȘI AL ARHIVEI FAMILIALE
ÎN RECONSTITUIREA ISTORICĂ-LITERARĂ. FONDUL
„ADRIAN MARINO” DIN BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
„LUCIAN BLAGA”, CLUJ-NAPOCA**

FLORINA ILIS

Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
ANCA CHIOREAN

Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

**The Role of Documentary Holdings and the Family Archive in the Historical-Literary
Reconstruction. ”Adrian Marino” Holdings from ”Lucian Blaga” Central University
Library, Cluj-Napoca**

ABSTRACT

A documentary collection has a multidimensional value, capturing both a literary personality and the Romanian literary society from a specific period of time. In the context of a “paradigm of cultural heritage”, the present approach delves into the concept of archives, referencing the dual nature of their meaning: as objective records and as repositories of subjective interpretations, which vary based on context and intertextuality. The case of Adrian Marino’s archive is thus scrutinized, showing how annotations in his personal library interact with his critical works, illustrating the second layer of meaning – interpretation through intertextuality. Additionally, the role played by genetic criticism is discussed, focusing on the distinction between “writing” (the creative process) and the final “written” text, emphasizing how unfinished manuscripts represent a tangible, unique reality that can be studied independently of the final published work. We thus aim to reveal a segment of the network and affiliations within the academic sphere over the second half of the 20th century. Adrian Marino’s family archive and personal belongings are complemented by the documentary collection held by the Lucian Blaga Central University Library of Cluj-Napoca, namely the Adrian Marino Collection, kept in the reading room that also bears his name. The archive documents Marino's intellectual and cultural life, including his challenging post-prison reintegration in 1964. It contains invaluable materials like foreign and Romanian correspondence with key figures like Emil Cioran, Matei Călinescu or Mircea Eliade, as well as drafts and notes for his unfinished works, reflecting his determination to preserve culture during the communist regime. The archive further includes drafts, manuscripts, and extensive notes for Adrian Marino's works, notably his unfinished *Dictionary of Literary Ideas*, which alone consists of 70 files of reading notes. The collection also contains reviews, critical studies, interviews, and interventions related to his work. One key aspect of the archive is Marino’s personal library, which reflects his deep engagement with literary theory, criticism, hermeneutics, and aesthetics. The collection of books that belonged to the critic and literary historian, which bear the markings and handwritten notes that can, in fact, subsequently be found referenced in his critical works, represents one facet of the possible historical and literary reconstruction. Reconfiguring an era involves tapping into Adrian Marino’s personal, family archive: the family documents and the collection of letters reflect the critic’s engagement with the society of his time (through the exchange of ideas with other notable 20th century figures), and even the critic’s testament underscores the importance of keeping the archive and book

collection intact. In his will, Adrian Marino himself states that the objective is to “illustrate the totality of his work, the approach and the working techniques employed by a Romanian critic from this period”.

Cuvinte-cheie: Adrian Marino, arhiva familială, fonduri documentare, arhivă personală, patrimoniu
Key words: Adrian Marino, family archive, documentary collections, personal archive, heritage

Există o serie de criterii care intră în construcția „paradigmei patrimoniului”, iar ele încep cu o conștiință a patrimoniului cultural – cea a autorului însuși, ca posesor inițial al arhivei. Paradigma este dată de o intenționalitate declarată de **a crea** patrimoniu cultural, un partener dispus să îl preia, o inventariere și o formă de diseminare în societate:

This catchy metaphor is used by Jean-Michel Leniaud, professor at the École nationale des chartes and the Ecole du Louvre, who uses four criteria to identify the «paradigm of patrimoine»:

(1) *Conservation: **the intentionality** of the creator of a monument; the scientific, artistic, etc., interest; the importance for social life; the economic value.*

(2) *Motivations that lead one to accept the past or to reject it: a patrimony needs not only a testator and a will but also **an heir who accepts the conditions.***

(3) *The modalities by which patrimoine has been appreciated, preserved, and transferred: **inventorying, restoring, reusing.***

(4) *The media and means for **diffusion within society**: publications, tourism, etc.¹ (s.n. – A.C.).*

Testamentul (Fig. 1) care face parte din arhiva Marino arată tocmai acest lucru: dorința explicită este „ca acest fond de cărți să nu fie dispersat, ci să fie păstrat în Fondul Adrian Marino, pentru a ilustra în totalitatea lui, orientarea și tehnica de lucru a unui critic român din această perioadă”.

Semnificația dublă a unei arhive se referă la ideea, în sens platonician, a unei arhive și la sensul (și, în fapt, sensurile) asigurat arhivei sau anumitor elemente din arhiva respectivă:

*first, the meaning of the record and second, the meaning for someone or for an occasion. The first views „the” meaning of a record, in objectivist terms, as **the Idea (in the Platonic sense) of that record**, which can be inferred from the record by whoever approaches the record. The latter recognizes, in subjectivist terms, «that information resources do not ‘have’ meanings, but that **different meanings are***

¹ Ketelaar 2009, p. 9.

assigned to the same resource by different people at different times, and that 'the' conventional meaning of a given resource is a matter of intersubjective consensus»² (s.n. – A.C.).

În a doua situație, sensurile pot fi în interiorul arhivei sau date de **intertextualitate**, aceasta rezultând în momentul trasării legăturii dintre **adnotările de pe marginea unui volum care face parte din biblioteca personală și citările sau trimiterile pe care le găsim în opera critică**. Legătura creată astfel (și interpretarea lor ulterioară) este cea care reflectă cea de-a doua semnificație a arhivei – interpretarea ca asignare a semnificației: *“The record is a repository of meanings (Ketelaar 2001) some of which may be read in the record or inferred from **the intertextuality that connects it to other documents**; however, other meanings have to be deduced from the context of record's or even archives' creation and use (Prescott 2008). I deliberately use the plural of 'meaning'; a record does not have only one meaning”³ (s.n. – A.C.).*

Un astfel de exemplu din fondul Marino poate fi dialogul intertextual dintre Adrian Marino și Eugène Ionesco: între pasajele marcate de Marino în volumul din colecția sa, respectiv o ediție *Nu* din 1934⁴, pe care le aduce ulterior în dialog⁵: „Vorbim mereu de ambiguitate, fiindcă nu putem altfel. De fapt, nu numai orice operă, dar și orice cuvânt reprezintă un «polisens». Eugen Ionescu se supăra, dar n-avea dreptate: «Să scrii un cuvânt pentru șapte noțiuni diferite». Căci tot el adaugă imediat: «Aceasta constituie, de altfel, unica posibilitate de existență a criticii. Totul ar fi, altfel, precis și sărac»⁶.

În cazul manuscriselor care aparțin domeniului filologic, critica genetică este unul dintre primele instrumente la care apelăm. Delimitarea pe care avem ocazia să o facem este cea dintre „scris” și „scriere”, dintre „operă deschisă” și „operă închisă”. Critica genetică ne arată ... geneza textului literar – surprinde o imagine a procesului gândirii (în acest caz) filologice în plină desfășurare, ca proces neîncheiat. În cazul acesta, manuscrisul respectiv poate fi abordat și ca „operă deschisă”, și ca șantier care, în parte, reflectă opera închisă care este ulterior lansată în lume.

This operation of opening brings with it, moreover, a choice of options that are not always clearly distinguished by practitioners of genetic criticism. In effect, genetic criticism can keep as its privileged object either an open form that is witness to a process of genesis ("writing" or, better yet, the "pre-text"), or the articulation of the relations between this open form and the closed form that is the text.

² Ketelaar 2012, p. 23.

³ *Ibidem*, p. 23.

⁴ Ionesco 1934.

⁵ Cf. Chiorean 2022.

⁶ Marino 2010a, p. 27.

In the first case, genetic criticism is not interested in the text but in "writing," which can be considered on its own, without any teleological relation to the final text (unless the final text is itself considered to be homogeneous to the pre-text, the final creative trace). Genetic criticism therefore seeks in the first instance the very process of creative thought, using the traces of its wanderings, its deletions, its resumptions⁷ (s.n. – A.C.).

Pentru calitatea de „realitate cu posesor” a pre-textelor, Laurent Jenny folosește exemplele lăzilor lui Hugo sau cutiile lui Flaubert, la care noi putem adăuga și lădoiul lui Urmuz, și multe alte exemple mai mult sau mai puțin celebre de „spațializare” a „realului deținut”. Dar putem explica teoria lui Jenny astfel:

*The architecture of tensions and gaps that constitute all texts is no longer recognized as such, since the alterity of meaning is localized in a specific site, anterior to the work. As a result, **this "real" is identified as positive material (Hugo's trunks full of manuscripts, Flaubert's sealed boxes containing his notebooks, etc.), as a "reality."** From this point forth, genetic criticism owns this "reality" and must then transmute it into its editorial equivalent and give it exposure in the voluminous and indisputable form of monumental edition⁸ (s.n. – A.C.).*

Formele ne-finite, ne-finisate ale textelor, deci pre-textele, sunt, după Jenny, cele care aparțin unui „real” – forma reală și palpabilă care depinde întru totul de suportul ei fizic. Manuscrisul este unic, pe hârtia lui proprie, în timp ce ediția publicată are un tiraj, iar conținutul poate fi oricând mutat în alt format, fără a pierde din sens (Vezi **Fig. 2** – manuscrisul și produsul final al volumului *Viața unui om singur*⁹).

Momentul inițial al constituirii fondului „Adrian Marino” îl reprezintă data de **31 martie 1994**, când donatorul a semnat actul notarial (**testamentul**) de donație către bibliotecă. Adrian Marino a ales Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” nu numai din „patriotism local”, ci, mai ales, după cum o mărturisește el însuși, datorită comuniunii de idei și viziuni pe care o împărtășea cu istoricul și profesorul Doru Radosav, directorul de atunci al bibliotecii. Astfel, până la dispariția sa (2005), au fost donate, periodic, în special corespondență, manuscrisele textelor editate, alte documente de arhivă (acte, fotografii, chitanțe etc.). După 2005, a continuat transferul complet al întregului fond de carte și s-a constituit o sală de lectură specială care îi poartă astăzi numele. **Fondul Adrian Marino cuprinde cărți românești și străine (12260 de titluri publicații),**

⁷ Jenny 2000, p. 203.

⁸ *Ibidem*, p. 210-211.

⁹ Marino 2010.

colecții de reviste (56 de titluri de colecții periodice). Printre periodicele străine se regăsesc importante titluri de publicații, reprezentative pentru critica și istoria literară europeană și nord-americană (*Revue de littérature comparée, La Nouvelle Revue Française, Europe, Akzente, Tel Quel, American Literature, Canadian Review of Comparative Literature* etc.), dar și aparținând unor grupări de intelectuali români din diaspora (*Dorul – Danemarca, Dialog – Germania, Luceafărul românesc – Canada* etc.).

Fondul de arhivă „Adrian Marino”¹⁰ cuprinde 559 de dosare (126 de dosare de corespondență), însumând 60546 de file de corespondență (scrisori private și oficiale, cărți poștale, ilustrate, telegrame și ciorne), de acte și documente, de diplome, de copii și ciorne ale unor lucrări, de tăieturi și decupaje din ziare și reviste. Dosarele de corespondență cuprind scrisorile primite de către Adrian Marino de-a lungul timpului, de la cele mai vechi (1943) până la ultimele scrisori. Uneori, în aceste dosare au fost inserate și copii ale scrisorilor de răspuns ale lui Adrian Marino. Din păcate, acestea nu sunt foarte multe. Din dorința donatorului, corespondența a fost organizată după mai multe criterii. Remarcăm, în primul rând, criteriul mai general, de limbă, care împarte corespondența în *internă* și *externă*. Acestui criteriu îi este asociat și unul geografic. Astfel, dosarele sunt împărțite în funcție de țările din care provin expeditorii scrisorilor sau al spațiului geografic de unde a fost expediată corespondența. Dosarele mai voluminoase au și o bornă temporală, respectiv anul 1989, dar cele mai multe nu țin cont de acest criteriu.

În cazul corespondenței interne, de pildă, există și un criteriu *tematic*, care grupează scrisorile în funcție de preocupările momentului. Se remarcă, astfel, corespondența de redacție a publicației *Cahiers roumains d'études littéraires*, care cuprinde mai multe dosare. Un criteriu care nu ține cont de cele enunțate anterior este cel al *personalităților*. Astfel, dosarele „G. Călinescu”, „Cioran”, „Mircea Eliade”, „Constantin Noica”, „Ștefan Baciu”, „Matei Călinescu” sau „Grigurcu”, chiar dacă nu sunt voluminoase, au fost organizate separat față de celelalte. Este interesant de urmărit, prin intermediul scrisorilor, traseul cultural al unui scriitor care, în ciuda unui început promițător de carieră, a cunoscut o sincopă de aproape douăzeci de ani, o perioadă ce coincide cu cei mai benefici ani ai vieții unui intelectual în formare, respectiv, între 25 și 45 de ani. În cadrul corespondenței, regăsim puține scrisori primite înainte de 1945, dar remarcăm schimbul de scrisori cu George Călinescu, din care s-au păstrat 14 de file. Foarte prețioase sunt și scrisorile primite imediat după eliberarea din domiciliul obligatoriu (1964), care exprimă, printre rânduri, atmosfera și climatul acelei vremi. Astfel, în ciuda unei ușoare destinderi a presiunii politice, Adrian Marino întâmpina mari dificultăți în integrarea „în câmpul muncii”, găsindu-și greu locul într-o lume complet nouă față de cea pe care o cunoscuse înainte de arestarea din 1949. Printre primii cu

¹⁰ Cf. Ilis 2021.

care Adrian Marino va corespunda în 1964 se numără istoricul literar Al. Piru (1917-1993) și poetul Al. A. Philippide (1900-1979). Pe Al. Piru, Adrian Marino îl cunoștea dinainte de 1945, în calitate de asistent al lui George Călinescu. Și Al. Piru fusese îndepărtat din funcție odată cu instalarea regimului comunist, dar, față de Adrian Marino, care a trecut atât prin închisoare, cât și prin experiența unui domiciliu forțat, acesta, după ce practicase mai multe munci umile, fusese reintegrat, ca asistent, în învățământul universitar, încă din 1956. Din corespondența aceluiași an (1964) reiese că Piru încerca să-l ajute pe Adrian Marino ca să-și găsească un mijloc de subzistență, facilitându-i accesul la unele publicații literare ale vremii. De Al. A. Philippide, deși cu mult mai vârstnic, îl lega locul natal, orașul Iași, de unde proveneau amândoi. Începând cu anul 1965, corespondența se îmbogățește, fiind interesant de urmărit cum încep să reintre în viața lui Adrian Marino și alți scriitori sau colegi de breaslă. Cele mai multe dintre aceste scrisori se referă la schimbul reciproc de cărți, la publicarea unor recenzii, altele sunt invitații de colaborare la reviste. Din cauza climatului politic și a supravegherii corespondenței, sunt evitate referințele la starea de lucruri politică sau socială. Printre cei mai constanți corespondenți ai lui Adrian Marino se remarcă prietenul său Matei Călinescu, legătura lor de amicitie continuând și după ce acesta a părăsit România, stabilindu-se în 1973 în Statele Unite ale Americii.

De o incontestabilă valoare documentară sunt și dosarele de corespondență străină și română, care au intrat de asemenea în fondul bibliotecii, printre cei cu care Adrian Marino a purtat corespondență numărându-se Mircea Eliade, Emil Cioran, I. P. Culianu, Matei Călinescu, C. Noica, D. Țepeneag sau Ion Vianu etc.

Fondul mai cuprinde **manuscrite**, copii dactilografiate ale operelor sale, dosare de corespondență, **documente și acte de familie, fotografii, diplome și medalii**. De asemenea, din acest corpus de dosare fac parte **manuscritele** fiecărei opere a lui Adrian Marino și bibliografia aferentă, constituită din fișe de lectură și însemnări critice. Numai în cazul dosarului *Dicționarului de idei literare*, arhiva constă în aproape 70 de dosare de fișe de lectură, cuprinzând structura și materialele prevăzute pentru continuarea lucrării, pe care însă Adrian Marino nu a mai reușit s-o încheie. În plus, în dosare separate sunt cuprinse toate recenziile, intervențiile din presa culturală, cronicile, interviurile și studiile critice apărute, în țară și în străinătate, despre opera lui Adrian Marino.

Datorită formației donatorului, specificul de bază al fondului de carte îl constituie publicațiile din domeniul istoriei, teoriei, criticii, hermeneuticii și esteticii literare. Ceea ce impresionează în acest fond nu sunt numai cărțile românești din domeniu, ci, mai ales, publicațiile străine, remarcabile prin valoarea lor. Este, probabil, un fond aproape exhaustiv de publicații, cuprinzând în domeniul cercetării literare tot ce s-a publicat reprezentativ în lume în perioada 1970-2000.

Bogăția fondului este remarcabilă și dobândește valoare, mai ales dacă ținem cont de condițiile vremii, când cenzura ideologică, comunistă, nu privea cu ochi buni cultura și controla conținutul fiecărui colet primit din străinătate, fiind atentă la publicațiile străine care erau aduse în țară. De aceea, considerăm că valoarea fondului de carte nu este dată de publicațiile propriu-zise (existente, de altfel, în bibliotecile europene), dar, ținând cont de faptul că, în timpul dictaturii lui Ceaușescu, achiziția de carte străină în biblioteci era strict controlată și cenzurată de partid, dorința lui Adrian Marino de a trece peste lipsurile de carte străină din biblioteci, creându-și propria bibliotecă, dobândește o semnificație profundă, conferind valoare conceptului de „supraviețuire prin cultură”. Astfel, în cazul intelectualului Adrian Marino, șansa supraviețuirii culturale în timpul dictaturii comuniste a reprezentat-o biblioteca și, implicit, cărțile publicate în lumea liberă a Europei.

„Nu sunt decât un critic de idei literare (categorie încă neratificată), pe care – în cazul meu – aș asimila-o unei formule predominant ideologice. Cred că pot afirma că sunt un mic ideolog, speță de teoretician situată între filozoful profesionist, riguros și eseistul literar, spontan și improvizat. Prototipul ar fi ideologul cu perucă al secolului al XVIII-lea, cu care-mi pare a surprinde anumite afinități.”¹¹

List of illustrations

- Fig. 1** – Adrian Marino – Will (fragment), 31 March 1994
Fig. 2 – Fragment in two versions – Adrian Marino, *Viața unui om singur*: left – manuscript, right – *Viața unui om singur*, Iași, Polirom, 2010
Fig. 3 – Postal card from Emil Cioran. Paris, 6 Dec. 1976
Fig. 4 – Postal card from Emil Cioran. Paris, 15 Dec. 1977
Fig. 5 – Photos from the archive of the family
Fig. 6 – Student notebook of Adrian Marino, the first form, 1932-1933
Fig. 7 – Adrian Marino, student of the Military High-School Iași, 1937
Fig. 8 – Adrian Marino and Lidia Bote – Lătești, 1962
Fig. 9 – The international prize "Herder" – May 1985

¹¹ Marino 1985, p. 3, 6.

T E S T A M E N T

Subsemnatul Dr. doc. ADRIAN MARINO, domiciliat în Cluj - Napoca strada Racoți nr 72 apart. 4, pentru cazul încetării mele din viață, fac următoarea dispoziție testamentară ; - - - - -

Testez întreaga mea bibliotecă de cărți, broșuri, extrase străine și române, precum și toate colecțiile de reviste științifico-literare străine, inclusiv stelușul și rafturile, Bibliotecii Centrale Universitare " Lucian Blaga " a sediului în Cluj-Napoca str. Clinicilor nr 2, cu dorința ca acest fond de cărți să nu fie dispersat, ci să fie păstrat în " FONDUL ADRIAN MARINO " pentru a ilustra totalitatea lui, orientarea și tehnica de lucru, a unui critic român din această perioadă ; - - - - -

Totodată testez toate manuscrisele mele, întreaga arhivă de corespondență străină și română, întreaga arhivă redacțională a revistei " Cahiers roumains d'etudes litteraires " (pe care am redactat-o între anii 1971 - 1980), toate dosarele de presă, referitoare la cărțile mele, păstrate în dosare separate pentru fiecare carte, totalitatea xeroxurilor, fișelor și cutiilor de fișe, precum și un fișier-mobil, Bibliotecii Centrale Universitare Cluj, cu dorința de a fi păstrate în " FONDUL ADRIAN MARINO " ; - - - - -

Întreaga colecție de timbre străine și române, având ca temă " Istoria Literaturii Române și Universale ", " Cartea ", " Tiparul ", " Presa ", " Manuscrise ", " Miniaturi ", " Bibliotecă ", " Muzeu " precum și emisiunile românești la zi (incluzând F.D.C.) licențe circulare și alte piese filatelice conexe) le testez Muzeului Postal București. Dacă până la decesul meu, acest muzeu nu va lua ființă, doresc ca întreaga colecție să fie păstrată la Cabinetul Numismatic și Filatelic al Bibliotecii Centrale Universitare Cluj, cu obligația ca la înființarea muzeului postal, întreaga mea colecție să revină integral acolo unde îi este locul. Păstrarea sa nedispersată poate ilustra un tip de colecție specializată și personalizată, organizată conform concepției unui critic literar român din această epocă ; - - - - -

Toate bunurile mai sus testate rămân grevate cu drept de uzufruct viager, în favoarea soției mele Bote Lidia căsătorită Marino ; - - - - -

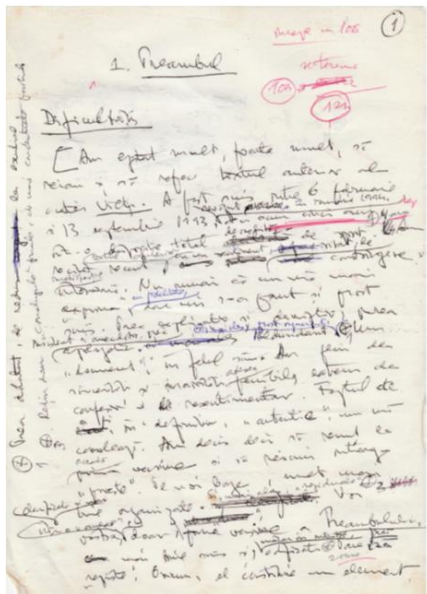
Restul întregii mele averi mobile, ce se va găsi în patrimoniul meu, la data decesului, susceptibilă de a fi moștenită pe cale testamentară, o testez soției mele Bote Lidia căsătorită Marino, cu același domiciliu ca și subsemnatul .

Fie această dispoziție testamentară întrucât în afara de soția mea, beneficiară testamentară, nu am alți moștenitori rezervați. - - - - -

Redactat și actilografiat la Notariatul de Stat Județean Cluj, azi date autentificării, în două exemplare. - - - - -

Adrian Marino

Fig. 1 – Adrian Marino – Testament (fragment), 31 martie 1994

1
Preambul

Dificultăți

Am ezitat mult, foarte mult, să reiau și să refac textul anterior al acestei *Vieți*. A fost scris între 6 februarie și 13 septembrie 1993, revăzut în iunie 1994. Deci, acum cinci ani, într-o dispoziție total deosebită de spirit. În plus, această primă versiune se oprea înainte de 1989 și trebuia adusă „la zi”. Cu atât mai mult cu cât, în ultimii ani, s-au produs transformări și clarificări interioare importante. Am recitit textul anterior cu un sentiment de constrângere și insatisfacție. Nu numai că nu mă mai „exprima” cu fidelitate, dar mi s-a părut și prost scris. Prea explicativ și descriptiv, prea insistenț și anecdotic, prea redundanț și, mai ales, prost organizat. Prea dilatat, de redus la esențial. Un „document”, în felul său. Dar plin de sincerități și naivități, adesea penibile, extrem de confesiv și resentimentar. Faptul de a fi, în definitiv, „autentic” nu mă consolează. Am decis deci să renunț la această primă versiune și să reservesc întreaga „poveste”. Pe noi baze, mai clarificate, organizate și sedimentate. Rețin doar „concluziile” finale, cât mai concentrat posibil. Voi păstra, într-o „anexă”, doar prima versiune a „Preambulului”, mai bine scris și, măcar în intenție, edificator asupra sensurilor esențiale ale existenței mele*. Pare încă să „reziste”. Oricum, el constituie un element, să-i spun simbolic, de comparație și de raportare utilă și uneori necesară la trecut. Anumite evoluții și modificări de conținut pot fi mai bine percepute. Ideea dominantă a întregului text are, de altfel, un sens profund și edificator, în primul rând, pentru mine însumi. Îmi dau seama acum, cu mult mai multă claritate, de dificultățile – enorme – ale unei astfel de întreprinderi. Mai întâi, definiția „exactă” a singurătății mele, pe care am reamintit-o mereu, este de un tip special. Fug de orice dramatizare și consolare sentimentală. Nu este vorba, în esență, nici de carenta afectivității familiale sau nefamiliale, nici de lipsa solidarității sociale, deși – într-un fel sau altul – singurătatea mea s-a răsfărat, adesea dureros, și pe aceste planuri. Ceea ce m-a lovit, nu o dată, uneori până la exasperare, a fost mai ales lipsa de comunicare. Evident, cea mai

* Intenție la care autorul pare a fi renunțat ulterior (n.ed.).

Fig. 2 – Fragment în două versiuni – Adrian Marino, *Viața unui om singur*: stânga – scris, dreapta – *Viața unui om singur*, Iași, Polirom, 2010

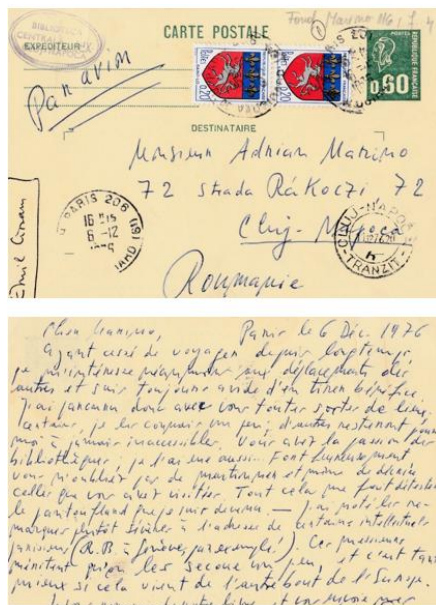

Fig. 3 – Carte poștală de la Emil Cioran. Paris, 6 dec. 1976

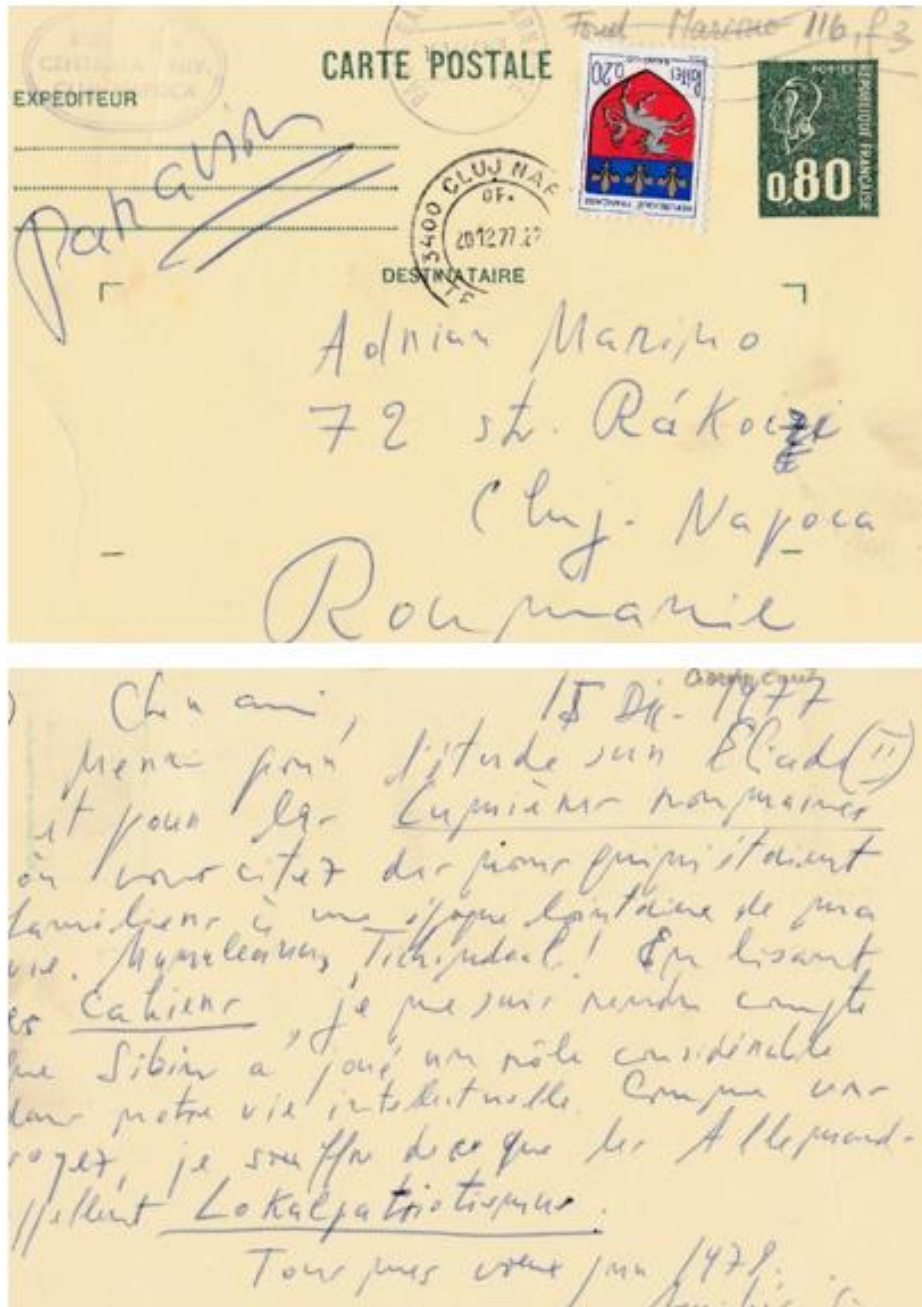

Fig. 4 – Carte poștală de la Emil Cioran. Paris, 15 dec. 1977

Fig. 5 – Fotografii din arhiva familiei

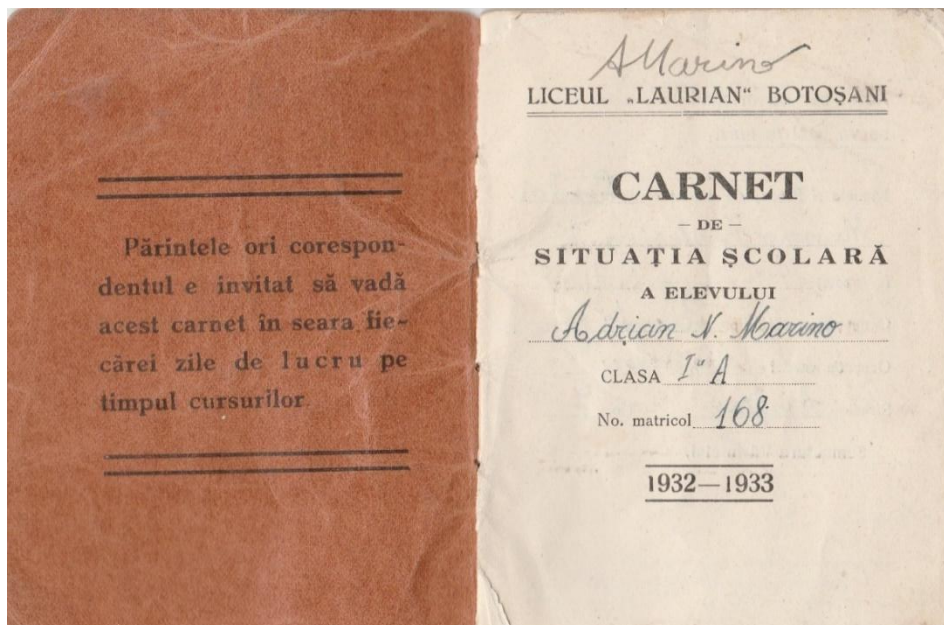

Fig. 6 – Carnetul de elev al lui Adrian Marino, Clasa I, 1932-1933

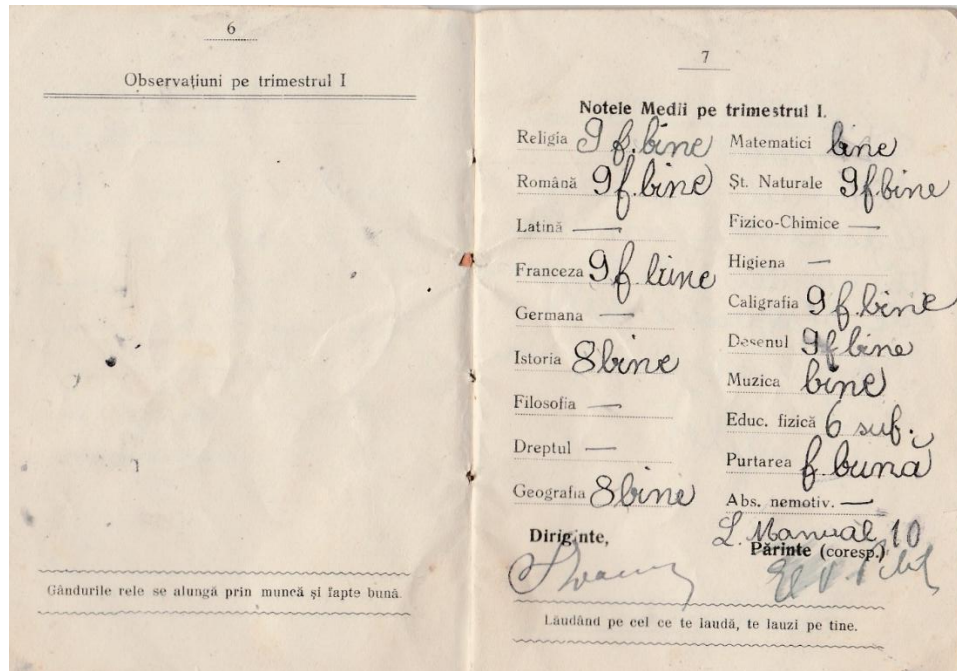

Fig. 7 – Adrian Marino, elev al Liceului Militar din Iași, 1937

Fig. 8 – Adrian Marino și Lidia Bote – Lătești, 1962

Fig. 9 – Premiul Internațional „Herder” – Mai 1985

Abrevieri bibliografice

- Chiorean 2022 – Anca Chiorean, „De la Ionescu la Ionesco. Câteva negații și asimetrii”, în *Breviaria Bibliothecaria*, nr. 6-7, <https://www.bcuculuj.ro/ro/bb/bb-numar6-7-2022-articol5>
- Ilis 2021 – Florina Ilis, „Fondul «Adrian Marino» din Biblioteca Centrală Universitară «Lucian Blaga», Cluj-Napoca”, în *Breviaria Bibliothecaria*, nr. 8-9, <https://www.bcuculuj.ro/ro/bb/bb-numar8-9-articol1>
- Ionesco 1934 – Eugène Ionesco, *Nu*, București, Vremea, 1934, p. 205
- Jenny 2000 – Laurent Jenny, „Gentic Criticism and Its Myths”, în *Yale French Studies*, No. 97, 50 *Years of Yale French Studies: A Commemorative Anthology*. Part 2: 1980-1998 (2000), p. 198-214, DOI: 10.2307/2903220
- Ketelaar 2009 – Eric Ketelaar, „The Genealogical Gaze: Family Identities and Family Archives in the Fourteenth to Seventeenth Centuries”, în *Libraries & the Cultural Record*, 44, 1, 2009, p. 9–28, DOI: 10.1353/lac.0.0059
- Ketelaar 2012 – Eric Ketelaar, „Cultivating archives: meanings and identities”, în *Archival Science; Dordrecht*, Vol. 12, Iss. 1, 2012, p. 19-33. DOI: 10.1007/s10502-011-9142-5
- Marino 1985 – Adrian Marino, „Doar prin comparații, raportări și încadrări în scheme universale adevărata personalitate poate fi definită și evaluată în spiritul obiectivității și al diferențierii specifice”, Interviu de Mircea Popa, în *Tribuna*, nr. 1, 1985, p. 3, 6
- Marino 2010a – Adrian Marino, *Dintr-un dicționar de idei literare*, eds. Florina Ilis și Rodica Frențiu, Cluj-Napoca, 2010
- Marino 2010 – Adrian Marino, *Viața unui om singur*, Iași, 2010

